

CA

THE INSTITUTE OF
CHARTERED ACCOUNTANTS
OF SRI LANKA

SUGGESTED SOLUTIONS

KE 5 – Commercial Insight for Management

මාර්තු 2015

පිළිතුර 01

1(a)

1.1.

ඉගෙනුම් ඵලය : 1.2.1

නිවැරදි පිළතුර : B

ගනුදෙනුකරුවන්ට සේවා සැපයීමේදී ව්‍යාපාර සංවිධාන විසින් “ලාභය”, අගය ඉදිරිපත් කිරීමක් හෝ වටිනාකම් පිරිනැමීමක් ලෙස නොසලකති.

1.2

ඉගෙනුම් ඵලය : 2.9.1

නිවැරදි පිළතුර: D

ගිණිමකරණ ලාභය = (විකුණුම් ආදායම) - (ව්‍යාපාරයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂ පිරිවැය, එනම් ද්‍රව්‍ය පිරිවැය, ශ්‍රම පිරිවැය, අගය අඩුවීම ආදිය)
= (70,000) - (50,000 + 2,000) = රු. 18,000

ආර්ථික ලාභය = (විකුණුම් ආදායම) - (ප්‍රත්‍යක්ෂ පිරිවැය + ව්‍යංග පිරිවැය, එනම් නිෂ්පාදන සාධක වල ආවස්ථික පිරිවැය)
= (70,000) - (52,000 + 10,000) = රු. 8,000

1.3

ඉගෙනුම් ඵලය : 3.4.1

නිවැරදි පිළතුර: B

පාරිභෝගිකයා සිය සීමිත ආදායමින් මුළු උපයෝගිතාවය උපරිම කරගැනීමට උත්සාහ කිරීම, තර්කානුකූලව කටයුතු කිරීම ලෙස අදහස් කරයි.

1.4

ඉගෙනුම් ඵලය : 3.11.1

නිවැරදි පිළතුර: D

විශාල සැපයුම්කරුවන් සුළු ප්‍රමාණයක් වෙළඳපොළ අභිභවනය කිරීම කතිපයාධිකාරී වෙළඳපොළ ව්‍යුහයයි මෙම ආයතන අතර වර්ගාත්මක සබඳතාවයක් පවතී. ඒ අනුව කතිපයාධිකාරී වෙළඳපොළෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන්නේ ආයතන අතර නිෂ්පාදන තීරණ අන්තර් රැඳීයාවකින් යුක්තවීමයි. එක් ආයතනයකට සිය නිමැවුම් මට්ටම හෝ මිල පිළිබඳ සිය ප්‍රතිවාදයන්ගේ ප්‍රතිචාර නොසලකා තීරණ ගැනීමට නොහැකි වන්නේ එය සිය ලාභයට බලපාන නිසාය.

1.5

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.3.1
නිවැරදි පිළිතුර: A ප්‍රවාහය තුලට ආදායම් හඳුන්වාදීම විදිමි වේ. විදිමි නිසා ආදායම් ප්‍රවාහය ඉහල නංවයි. ආයෝජන, රජයේ වියදම්, හා අපනයන , විදිමි ලෙස ගැනේ.

1.6

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.5.2
නිවැරදි පිළිතුර: D රටක විනිමය අනුපාතය තවත් රටක මුදල් සමග මහ බැංකුව මගින් බද්ධ කිරීම,ස්ථාවර විනිමය අනුපාත ක්‍රමයක් යටතේ සිදුවේ. එම නිසා, වෙළඳපොල බලවේග නිසා එය වෙනස් නොවේ. එමගින් විනිමය අනුපාත අවිනිශ්චිතභාවය ඉවත්කෙරේ.

1.7

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.6.1
නිවැරදි පිළිතුර: B මහ බැංකුව විසින් නව මුදල්, මුදල් සැපයුමට හඳුන්වාදීම සාම්ප්‍රදායික නොවන මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියකි. එහිදී මහ බැංකුව රජයේ හෝ රජයේ නොවන සුරක්ෂිත මිලට ගනු ලබන්නේ මුදල් සැපයුම වැඩි කිරීමට සහ පොලී අනුපාතය පහළ හෙළීමටය.

1.8

ඉගෙනුම් ඵලය : 5.3.1
නිවැරදි පිළිතුර: A නියෝග දීමට හෝ තීරණ ගැනීමට ලැබෙන බලය හෝ අයිතිය, අධිකාරියට සම්බන්ධ වේ.

1.9

ඉගෙනුම් ඵලය : 6.7.2
නිවැරදි පිළිතුර: D භීතවන ආර්ථික ඵලදායී ආර්ථික විද්‍යා සංකල්පය (LDMR) යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ අවසානයේදී එක් විවලය සාධකයකට අනුව නිමැවුම් ප්‍රමාණය අඩුවන තත්ත්වයකි. එය එසේ සිදුවන්නේ එක් විවලය නිෂ්පාදන සාධකයක් (උදාහරයක් ලෙස සේවක සංඛ්‍යාව) අනෙකුත් නිෂ්පාදන සාධක ස්ථාවරව තිබියදී, වැඩි කිරීම නිසාය. ඒ අනුව කෙටිකාලීන පිරිමැසුම් වලට එය සම්බන්ධ වේ. කෙසේවුවත් දිගුකාලීන සාමාන්‍ය හා ආන්තික පිරිවැය අඩු කිරීමට පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් සම්බන්ධ වන්නේ මෙහෙයුම් ඒකකයක පරිමාව වැඩිකිරීමේ තත්ත්වයකදීය.

1.10

ඉගෙනුම් වලය : 6.11.1
නිවැරදි පිළතුර: C
එක් වෙළඳපොළ බණ්ඩයක් උදෙසා සුදුසුම නිෂ්පාදිතයක් නිපදවීමට සමාගමක් දරණ උත්සාහය එකාග්‍රතා අලෙවිකරණ යනුවෙන් හැඳින්වේ.

(සැම ප්‍රශ්නයකටම ලකුණු 02 බැගින් ලැබේ. මුළු ලකුණු 20)

1(b)

1.11

ඉගෙනුම් වලය : 1.3.1
මුදල්, මිනිසුන්, අමුද්‍රව්‍ය, ක්‍රම, උපකරණ, වෙළඳපොළ, කාලය.

1.12

ඉගෙනුම් වලය : 1.4.1
<p>හීරණයන්ට හෝ ක්‍රියාවන්ට පසුබිම්වන අභිප්‍රායන් අරමුණු වේ. අරමුණු ගුණාත්මක හෝ ප්‍රමාණාත්මක (පරමාර්ථ) විය හැක. සාමාන්‍යයෙන් අරමුණු දීර්ග කාලීන වන අතර ඒ සඳහා කාලය හා සැලසුම්කරණය අවශ්‍ය වේ. ස්වභාවයෙන්ම දීර්ගකාලීන අරමුණු, පොදු ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වේ. පාරිසරික ධරණිය බලශක්ති මූලාශ්‍රයන් සඳහා වඩා වැඩියෙන් ශ්‍රමය භාවිතා කිරීම උදාහරණයකි.</p> <p>දීර්ග කාලීන අරමුණු සඳහා උදාහරණ :</p> <p>ව්‍යාපාරික ආදායම 2016 වසර අවසානයේ දී දෙගුණ කිරීම, 2015 දෙසැම්බර් 31 වන විට 10% කින් වාර්ෂික පිරිවැටුම වැඩි කිරීම.</p>

1.13

ඉගෙනුම් වලය : 2.6.1
<p>ආර්ථික ක්‍රමයක මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න තුන වන්නේ,</p> <p>(a) කුමක් නිෂ්පාදනය කළයුතුද ? (b) කෙසේ නිෂ්පාදනය කළයුතුද ?</p> <p>(c) කා සඳහා නිෂ්පාදනය කළ යුතුද යන්නයි.</p>

1.14

ඉගෙනුම් වලය : 3.2.1
<p>තනි ගැනුම්කරුවන් හා විකුණුම්කරුවන් අතර අන්තර් ක්‍රියාවන් සහ පාරිභෝගිකයන්ගේ සහ ආයතනවල වරණයන්ට බලපාන සාධක සුක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාවේදී වැඩි අවධානයක් යොමු කරයි. ඉල්ලුම සහ සැපයුම හැසරෙන ආකාරය සහ පූර්ණ තරඟය, ඒකාධිකාරය , ඒකාධිකාරී තරඟය ආදී වෙළඳපොළ වර්ගයන්හි මිල සහ නිමැවුම තරඟය කිරීම සුක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාවේදී විශේෂයෙන් සලකා බැලේ.</p> <p>ඉල්ලුම සහ සැපයුම මූලික න්‍යායන් සහ වඩා කුඩා අංශයන් සුක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාව සලකා බලනු ලබන අතර තනි ව්‍යාපාරයක් කොපමණ ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කළ යුතුද කොතරම් ඒ සඳහා අයකළ යුතුද යන්නද සලකා බැලේ. විවිධ වෙළඳපොළ ව්‍යුහයන්හි ගනුදෙනුවන නිෂ්පාදන භාණ්ඩ සහ සේවා වල මිල හීරණය කිරීම සඳහා සහ එවැනි අවස්ථාවල පාරිභෝගිකයන්ගේ හැසිරීම තේරුම්ගැනීම සඳහා සුක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාවේ විෂය පථය උපකාරී වේ.</p>

1.15

ඉගෙනුම් ඵලය : 3.3.1
<p>ඒ අනුව හොඳ ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු භාණ්ඩ හා සේවා අඩු මිලකට ලබාගැනීම පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවයකි. පාරිභෝගිකයාගේ ශක්තිමත් භාවය සාධක ගණනාවක් මත රඳා පවතී.</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) පාරිභෝගිකයා කොපමණ ප්‍රමාණයක් මිලදී ගනීද යන්න. මිලට ගැනීමේ ප්‍රමාණය වැඩි වනවිට, කේවල් කිරීමේ බලය වැඩිවේ. (b) පාරිභෝගිකයාට භාණ්ඩය කොතරම් වැදගත් ද යන්න. (c) නව සැපයුම්කරුවකුට මාරුවීමට පාරිභෝගිකයාට වන පිරිවැය. එනම් මාරුවීමේ පිරිවැය අඩුනම් කේවල් කිරීමේ බලය වැඩිවේ. (d) නිෂ්පාදනය ප්‍රමිතිකරණය කරන ලද පොදු භාණ්ඩයක් ද නැතහොත් 'විශේෂිත භාණ්ඩයක්'ද යන්න මත. එනම් පොදු භාණ්ඩ නම් කේවල කිරීමේ හැකියාව වැඩිවේ. (e) භාණ්ඩයේ ගුණාත්මක බව පාරිභෝගිකයාට වඩා වැදගත් නම් එම පාරිභෝගිකයාට මිලෙහි සංවේදී බව අඩුවේ. (f) පාරිභෝගිකයාගේ මිලට ගන්නා කාර්යමණ්ඩලයේ දක්ෂතාව හෝ පාරිභෝගිකයාගේ මිල දැනුවත බව. (g) සැපයුම්කරුවකු මහතරු යාමට පාරිභෝගිකයාගේ හැකියාව.

1.16

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.3.2
<p>පවතින වෙළඳපොළ මිලගණන් අනුව ගණනය කරන දළ ජාතික නිෂ්පාදනය, නාමික දළ ජාතික නිෂ්පාදනය වේ. උද්ධමනය හෝ අවධමනය නිසා වර්තමාන වසරේදී වෙළඳපොළ මිලගණන් වල සිදුවූ වෙනසකම් දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට ඇතුළත් වේ. එනම් උද්ධමනය හෝ අවධමනය අනුකූල නොකරන ලද දළ ජාතික නිෂ්පාදනය, නාමික දළ ජාතික නිෂ්පාදනයයි.</p> <p>මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදනය යනු මිලගණන් වෙනස්වීම් වලට ගලපන ලද ආර්ථික නිමැවුමේ සාර්ව ආර්ථික වටිනාකම් මිනුමකි. මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදනය, සමස්ථ නිමැවුමේ ප්‍රමාණය සඳහා මිණුමකට පවතින මුදලින් අගය කරන ලද නාමික දළ ජාතික නිෂ්පාදනය ගලපනු ලබයි. එනම් උද්ධමනය හෝ අවධමනය වෙනුවෙන් ගලපනු ලැබූ අගය මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදනයයි.</p>

1.17

ඉගෙනුම් ඵලය : 4.7.1
<p>පොදු මුදල් වෙළඳපොළ උපකරණ.</p> <p><u>භාණ්ඩාගාර බිල්පත්</u> - අධික දූවශීලතාවයකින් යුක්ත මුදල් වෙළඳපොළ උපකරණයයි. රජය වෙනුවෙන් මත බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලැබේ. සාමාන්‍ය කල් පිරීමේ දින වන්නේ දින 90, 180 හා 360.</p> <p><u>තැන්පතු සහතික</u> - බැංකු මගින් ඉදිරිපත් කරන කෙටි කාලීන ණය උපකරණයකි. ඉතාමත් සඵ ණය අවධානම් මට්ටමක් ඇති නිසා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වලට වඩා තැන්පතු සහතික සඳහා ප්‍රතිලාභ ලැබේ.</p> <p><u>වාණිජ පත්‍ර</u> - ලැබිය යුතු ගිණුම් (ණය) සහ භාණ්ඩ තොග මූල්‍යණය කිරීම සඳහා සංස්ථාවක් නිකුත් කරනු ලබන ඇප නොතබන කෙටිකාලීන ණය වාණිජ පත්‍රවේ. සාමාන්‍යයෙන් පවතින වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතයන්ට වට්ටමක් මත නිකුත් කරන පරිනත කාලය මාස 9 කට වඩා වැඩි නොවේ.</p>

1.18

ඉගෙනුම් ඵලය : 6.1.1

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක් ඉතා සුළු අංශයන් වලට කොටස් කර ඒ එක් එක් අංශ සඳහා සේවක පිරිස් වෙන් කළහොත් සමස්ත කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යන්නේ එක් එක් සේවකයන් තමන්ට අදාළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ විශේෂ වූ අංශය කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමුකිරීම නිසාය. මෙය කළහැක්කේ නිෂ්පාදනය කිරීමට විශාල පරිමාවක් හා ප්‍රමාණයක් තිබෙන අවස්ථාවක පමණි. පහත සඳහන් කරන පරිදි මෙසේ සිදුවන ඵලදායකත්වයේ වැඩිවීම ඒකක පිරිවැය අඩුකිරීමට හේතුවේ.

- ක්‍රියාවලියක සියළුම කාර්යයන් නොව ඉතා සුළු කොටස් සඳහා නියැලීමෙන් හෝ අවධානය යොමුකිරීමෙන්, තම කාර්යයේ නිපුණත්වයට වඩා අඩුකාලයක් ගතවන අතර සේවක පුහුණුව අඩුකාලයකින් කළ හැක.
- තම කාර්ය පිළිබඳ සේවකයන් නිරන්තරව ඉගැනීමකට ලක්වන නිසා වඩා ඉක්මණින් කාර්යය කිරීමට හැකිවීමෙන් ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵලය යොදාගත හැක.
- සේවකයා, කාර්යයන් අතර මාරුවීමේදී කාලය නාස්ති නොවේ. උදා. එක් යන්ත්‍රයකින් තවත් යන්ත්‍රයකට මාරුවීම හෝ විවිධ වර්ගයේ මෙවලම් තෝරාගැනීමේ දී පෙර භාවිතා කරන ලද මෙවලම් ඉවත් කිරීම.
- කාර්යයක් සඳහා වඩා වැඩි කුසලතාවක් ඇති සාමාජිකයන්ට කාර්යයන් පැවරිය හැක.
- යම් කාර්යයකට විශේෂ වූ යන්ත්‍ර යොදාගනිමින් යන්ත්‍රානුකරණය යොදාගත හැකි වීම.
- කාර්යය සේවකයා ලඟට ගෙන ආ හැක. කර්මාන්තශාලාව තුළ කාර්යය සොයා යැමට අවශ්‍ය නැත.
- තම හැකියාවන්ට සුදුසු කාර්යයන් කෙරෙහි සේවකයන්ට අවධානය යොමු කළහැකිය.

1.19

ඉගෙනුම් ඵලය : 6.7.1

ආර්ථික විද්‍යාවේදී හිතවන ඵලදාව (හිතවන ආන්තික ඵලදායී නීතිය) යනු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක ආන්තික ඵලදාව අඩුවීමයි. එය එසේ වන්නේ ක්‍රියාවලියේ එක්තරා ස්ථානයකින් පසු එක් නිෂ්පාදන සාධකයක ප්‍රමාණය තවත් නිෂ්පාදන සාධකයක් ස්ථාවරව තිබියදී වැඩි කිරීම නිසාය. ප්‍රශ්නයේ දෙන ලද තොරතුරු අනුව යොදවන සේවකයින් ක්‍රමිකව ඉහළ දැමීමේදී අමතර සේවකයකුගේ ආන්තික ඵලදාව තුන්වැනි සේවකයා දක්වා වැඩිවන අතර ඊට පසු අමතර සේවකයකුගේ ආන්තික නිෂ්පාදනයන් අඩුවීමට පටන් ගනී.

සේවක සංඛ්‍යාව	මුළු නිෂ්පාදිතය ඒකක	ආන්තික නිෂ්පාදිතය ඒකක
1	10	-
2	21	11
3	33	12
4	43	10
5	52	9

1. 20

ඉගෙනුම් ඵලය : 6.8.1

පාරිභෝගික අවශ්‍යතා විශ්ලේෂණය කරමින් අලෙවිකරණ සංකල්පය පටන් ගනී. ව්‍යාපාරයක සාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ යම්කිසි ලාභයකට පාරිභෝගික අවශ්‍යතා කොතරම් දුරට ඉටුකිරීම මත වේ. මෙය ඉටුකිරීම සඳහා පාරිභෝගිකයාගේ අවශ්‍යතා තෘප්තිමත් වන නිවැරදි භාණ්ඩ හෝ සේවා නිසි ස්ථානයේදී නිසි මිලට සපයා දීම කළයුතුය. පාරිභෝගික අවශ්‍යතා පිළිබඳ අවධානය යොමුකරමින් සහ ඒ අනුව අලෙවිකරණ උපායන් ගොඩනැගීමෙන් මෙය සාර්ථකව ඉටුකරගත හැක.

(සැම ප්‍රශ්නයකටම ලකුණු 03 බැගින් ලැබේ. මුළු ලකුණු 30)

- (i) සමස්ථ සංවිධානයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ සුපරීක්ෂණය. සංවිධානයේ ඉලක්ක සහ අරමුණු ඉටුකරමින් යන බව සහතික කිරීම සඳහා කාර්යයසාධනය විමර්ශනය කිරීම.
- (ii) සමාගමේ ක්‍රමෝපායික දිශාව තීරණය කිරීම සහ සන්නිවේදනය කිරීම.
- (iii) කාලීන නිවැරදි ගිණුම්කරණ හා වාර්ථා කිරීමේ පද්ධතියක් සමාගම සතුව පවතින බව තහවුරු කිරීම.
- (iv) මූල්‍ය බුද්ධිය වර්ධනය කිරීම.
- (v) සමාගමේ ඉලක්ක සපුරාගැනීමට අවශ්‍යවන මුදල් සහ මානව සම්පත් සංවිධානය කිරීම.
- (vi) සමාගම තුළ ශක්තිමත් කළමනාකරණ සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කිරීම.
- (vii) ශක්තිමත් ඉහළ කණ්ඩායමක් ගොඩනැගීම සඳහා පුද්ගලිකව සම්බන්ධ වීමෙන්, බලාපොරොත්තුවන වෙනස්කම් කළයුතු ආකාරය සහ එහි වැදගත්කම සන්නිවේදනය කිරීමෙන් ඇතිවන අනුරූපීතය (transformation) සඳහා උදව් කිරීම.

(ලකුණු 03)

2. රේඛීය අධිකාරී බලය.

සිරස් අණකිරීමේ දාමයෙහි සමාගමේ සිටින යටත් සේවකයන්ට අණ කිරීමට නිල වශයෙන් අනුභූතනය කරන ලද බලය හෝ හැකියාව. උදාහරණයක් ලෙස (රේඛීය අධිකාරී බලය ඇති) නිෂ්පාදන සහ විකුණුම් කළමනාකරුවන්ට හැකි උපරිම කාර්යක්ෂමතාවයෙන් සමාගමේ ඉලක්ක ඉටුකිරීමේ වගකීම පැවරේ.

මාණ්ඩලික අධිකාරී බලය.

රේඛීය දෙපාර්තමේන්තු වලට විශේෂඥ , උපදේශාත්මක හා සහාය සේවා ලබාදීම මාණ්ඩලික අධිකාරී බලය වන අතර එම රේඛීය දෙපාර්තමේන්තුව සම්බන්ධයෙන් රේඛීය අධිකාරී බලයක් මාණ්ඩලික අධිකාරීන්ට නැත. උපදේශයන්ට යටත්වන දෙපාර්තමේන්තු සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගැනීමට පෙර තීරණවලට බලපෑම් කිරීමට මාණ්ඩලික අධිකාරීන්ට අයිතිය නැත. උදා : පිරිස් මිළදීගැනීම් සහ මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවල පවතින මාණ්ඩලික අධිකාරිය. කළමනාකරණ ගිණුම් කාර්යයද මාණ්ඩලික අධිකාරියට ගැනෙන අතර අයවැයකරණය පාලනය මිළකරණය සහ අනෙකුත් විශේෂ තීරණ ආදී විශේෂඥ සේවා රේඛීය අධිකාරියක් හා අනෙකුත් අධිකාරීන් සඳහා සැපයීමේ වගකීම කළමනාකරණ ගිණුම් කාර්යයේ නිරත වන්නන්ට පැවරේ.

එම නිසා, සංවිධානයක් තුළ ඉහළ තනතුරු දරණ පුද්ගලයින්ට වගකීම් පැවරීමට ඇති අයිතිය රේඛීය අධිකාරී බලයයි. මාණ්ඩලික අධිකාරී බලය යනු අනෙකුත් දෙපාර්තමේන්තුවලට උපදෙස් සැපයීමේ අයිතියයි. නමුත් සමාගමේ ඉලක්ක ලබාගැනීම සඳහා ඔවුන් වගකියන්නේ නැත. (ලකුණු 04)

3. කළමනාකරුවන් හට තම සංවිධානය පුරාවට විහිදුනු ශ්‍රීතිය අධිකාරියක් පවතින අතර සංවිධානයෙහි ගැටළුවක් ඇතිවීමට එයට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙස බලකිරීමේ හැකියාවක් මේ තුළ පවතී. ඒ අනුව මුදල් කළමනාකරුට අනෙකුත් දෙපාර්තමේන්තුවලින් අවශ්‍යකරන මූල්‍ය වාර්තා ලබාගැනීමට බලයක් ඇත. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

1. (i) ඉහළ උද්ධමනයක් පැවතීමෙන් මුදලේ අගය පිළිබඳ අස්ථාවර බවක් ඇතිවන නිසා ව්‍යාපාර සැලසුම්කරණය අපහසු වේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ව්‍යාපාර පරිසරය නව ආයෝජන පොළඹවන පරිසරයක් බවට පත් නොවේ. උද්ධමනය ව්‍යාපාර ලාභ නැති කර දමයි. සියළු දේ මිල අධික බැවින් භාණ්ඩ හා සේවා මිලට ගැනීමට මිනිසුන් වැඩි නැඹුරුවක් නොදක්වයි. එය වියදම් අඩුවීමට හේතුවේ.
- (ii) නිරන්තර මිල වැඩිවීම් පිරිවැය ඉහළ යාමට හේතුවේ. ඒ අනුව මිනිසුන්ගේ වියදම් කිරීමේ බලය විවලනය වේ. උදා: උද්ධමනය වැඩිවීම අනුව වැටුප් වැඩි නොවේ නම් මිනිසුන්ගේ වියදම් කිරීමේ හැකියාව පෙර තත්ත්වය හා සැසඳීමේදී සීමාවේ.
- (iii) උද්ධමනය ආදායම් හා ධනය නැවත බෙදාහැරීමට තුඩු දේ. ජංගම චත්තම් හා ජංගම චගකිම් අතර අරමුදල් විවලනය වන අතර ණය දුන් පුද්ගලයා තම ණය වල අගය ක්ෂය වීමකට මුහුණ දෙන අතර ණයගත් පුද්ගලයාට ණය බේරන අවස්ථාවේ වාසිය ලැබේ.
- (iv) බාහිර ස්ථාවරත්වයටද උද්ධමනය අහිතකර ලෙස බලපායි. උද්ධමනකාරී තත්ත්වය තුළ ආනයන ලාභදායී වේ. ආනයන නැමියාව ඉහළ යන අතර ඒ හේතුවෙන් ගෙවුම් ශේෂ අපහසුතා ඇතිවේ. ඒ අනුව බාහිර ස්ථාවර බව එනම් විනිමය අනුපාතය පිරිහේ.

(ලකුණු 06)

2. (i) රාජ්‍ය වියදම් අඩුකිරීම.
- (ii) මිලට ගැනීමේ හැකියාව ආදිය පාලනය කිරීම සඳහා ඉහළ බදු පැනවීම.
- (iii) ණය ගැනීමේ පාලනය සඳහා පොලී අනුපාතය වැඩි කිරීම.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

1. (a) පූර්ණය

අවශ්‍ය ක්‍රියාවලිය පටන් ගන්නා හා අවසන් කරන කාලය සඳහන් කරමින් විවිධ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවන් සඳහා නිෂ්පාදන කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව කාලසටහනක් පිළියෙල කළ යුතුය. මෙහෙයුම් ඒකකයකට වෙන්කර ඇති වැඩ කොටස පූර්ණයයි. කොතරම් ප්‍රමාණයක් කුමන ශෛලයකට නිෂ්පාදන ක්‍රමයට පූර්ණය කළ යුතුද යන්න සැලසුම්කරු නිර්වචනය කළ යුතුය.

(b) අනුපිළිවෙල නිර්ණය

දෙකක් හෝ වැඩිගණනක් අනුක්‍රමික ලෙස පැමිණෙන ඇතවුම් පිළියෙල කිරීම අනුපිළිවෙල නිර්ණයයි. විවිධ ඇතවුම් ඉටුකිරීම හෝ විවිධ වැඩ සම්පූර්ණ කිරීම පිළිබඳ තීරණ ගත යුතුව තිබේ. අනුපිළිවෙල නිර්ණය කිරීම පහත සඳහන් පදනම් වලින් ඕනෑම පදනමකට සිදුකළ හැකිය.

ගනු දෙනුකරු ප්‍රමුඛතාව, භාරදිය යුතු දිනය, අවසාන ලැබීම් ප්‍රථමයෙන් නිකුත් කිරීම්, වැඩිම කාලයක් ගතවන මෙහෙයුම් ප්‍රථමයෙන්, අඩුම කාලයක් ගතවන මෙහෙයුම් ප්‍රථමයෙන්.

(c) උපලේඛනය කිරීම.

වැඩක අනුපිළිවෙල තීරණය කිරීමෙන් පසු, විසතරාත්මක කාලසටහනක් පිළියෙල කිරීම අවශ්‍ය වේ. විවිධ කාර්යයන් සඳහා ප්‍රමුඛත්වයන් තීරණය කිරීම හා සෑම කාර්යයක් සඳහා පටන්ගන්නා හා අවසන් කරන දින/වේලාව තීරණය කිරීම, උපලේඛන කිරීම හා සම්බන්ධ වේ. විවිධ ද්‍රව්‍ය, කොටස්, යන්ත්‍ර , මෙවලම්, උපකරණ, පරීක්ෂණ ආදියද උපලේඛනය කිරීම හා සම්බන්ධ වේ. සෑම ක්‍රියාවක්ම පටන් ගන්නා සහ අවසන් කරන වේලාවන් හා නිෂ්පාදන වේගය (rate of the production) සටහන් කරමින් කාලසටහනක් සැකසීම උපලේඛනය කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණකි. පටිතින වැඩ ප්‍රමාණය, ඇණවුම් කල පසු එය ඉටුවීමට යන කාලය, නිෂ්පාදන කාලය, සෑම කාර්යයකම වැදගත් කම, නියමිත දිනය, මෙහෙයුම් පහසුකමකට පෙර පොලිමක් තිබේ නම් ඕනෑම වැඩ කොටසක් මෙහෙය වීමට ඇති ප්‍රමුඛතා නීතිය ආදී යෙදවුම් තොරතුරු ප්‍රයෝජනයට ගන්නා විට උපලේඛනය කිරීම වඩා ප්‍රතිඵල දායක වේ.

විවිධ කාර්යයන් විශාල ප්‍රමාණයක් පෙරසැරි කරන මෙහෙයුමකදී උපලේඛනය කිරීම දුර්වල වූ විට විවිධ අංශ වලදී විවිධ වේලාවන්වලදී සංරෝධන හට ගැනීමේ අවධානමක් පවතී.

(a) නියාමනය සහ පාලනය

කාර්යයන් පූර්ණය, අනුපිළිවෙල නිර්ණය හා උපලේඛනය කිරීමෙන් අනතුරුව කාර්යයන් සැලසුම්වලට අනුකූලව සිදුවන බව තහවුරු කරගැනීම සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතු අධීක්ෂණය කළයුතුය. එහිදී සැලසුමෙන් කිසියම් අපගමනයක් සිදුවී ඇත්නම් කාර්යය ප්‍රතිඋපලේඛනය කිරීම සඳහා නිවැරදි කිරීමේ මිනුම් අවශ්‍ය වේ. කාර්යය ප්‍රවාහය කළමනාකරණය සඳහා පාලන ක්‍රියාවන් යොදාගැනීමේදී තල්ලුකිරීමේ පාලනය හා ඇදීමේ පාලනය යන පාලන ක්‍රියාවලීන් මතුවේ. ඇදීමේ පාලනයේදී නිෂ්පාදන හා තොග මට්ටම් පුරෝකථනය කරනු ලබන අතර මූලික අවධානය යොමුවන්නේ කාර්යයන් ඉක්මණින් එක් නිෂ්පාදන අවධියෙන් අනෙක් නිෂ්පාදන අවධියට තල්ලු කිරීමය. මෙහිදී ඊළඟ නිෂ්පාදන අවධිය එම කාර්යය භාරගැනීමට සූදානම්ද නැද්ද යන්න පිළිබඳව අවධානයක යොමු නොකෙරේ. තල්ලුකිරීමේ පාලනයේදී

සිදුවන්නේ ඊලඟ නිෂ්පාදන අවධිය සඳහා කාර්යයන් අවශ්‍ය වූවිට අදාළ අවධීන් විසින් තමන්ට පෙර කාර්යය නිමකරන අවධියෙන් කාර්යයන් ඉක්මණින් ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටීමය. ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලින් මගින් කාර්යයක් ඊලඟ අවධියට අවශ්‍ය වන තෙක් බාරදෙනු නොලැබේ. තල්ලුකිරීම් පාලනයේදී, පද්ධතියේ අඩු තොග මට්ටමක් තිබිය යුතුය. (මුට් ලකුණු 04)

2. 1. තාක්ෂණික පිරිමැසුම් - Plant Economics of Scale

තාක්ෂණික පිරිමැසුම් බොහෝවිට යන්ත්‍රෝපකරණ භාවිතයේදී දැකිය හැක. කම්හලේ පරිමාණයට සරිලන (සමානුපාතික) ලෙස ප්‍රාග්ධන පිරිවැය හා වර්තන වියදමේ වැඩිවීම සිදුනොවන නිසා තාක්ෂණික පිරිමැසුම් ඇතිවේ. ස්ථාවර පිරිවැය හැකිතරම් විශාල නිමැවුම් ප්‍රමාණයක් මත බෙදියන බැවින් සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය අඩුවේ.

2. කළමනාකරණ / ආයතනික / පරිපාලන පිරිමැසුම්

මේවා ව්‍යාපාරයේ වර්තන වියදම් අඩුවීම නිසා ඇතිවන පිරිමැසුම්ය. පරිපාලන, අලෙවිකරණ හා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ආදී වියදම් මධ්‍යගත කිරීම හේතුවෙන් විවිධ ස්ථාන වල ඇති මෙහෙයුම් ඒකක මත වන පොදුකාර්ය පිරිවැයෙහි බර අඩුවේ. වෙනත් වචන වලින් කියතොත්, නිෂ්පාදනය වැඩිවීමේදී සාමාන්‍ය පරිපාලන වියදම අඩුවන්නේ එකම මිනිසුන් සංඛ්‍යාවකින් විශාල නිමැවුමක් කළමනාකරණය කරගත හැකි බැවිනි. පිරිවැයෙහි අඩුවීමට තවත් හේතුවක් වන්නේ කළමනාකරණය වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස යොදා ගැනීම නිසාය. කළමනාකරණය සහ සුපරික්ෂණ නිලධාරීන් නිමැවුම් ප්‍රමාණයේ මානුෂාතයට වැඩි නොකරයි. උදා: සාමාන්‍යාධිකාරී, ප්‍රධාන මූල්‍ය විධායක ආදී තනතුරු එකකට සීමාකිරීමට නිෂ්පාදනයේ පරිමාව හෝ ආයතනයේ ප්‍රමාණය බලපාන්නේ නැත. විශාල ආයතන වලට තොරතුරු තාක්ෂණය, මානව සම්පත් මූල්‍ය ආදී විශේෂඥයන් යෙදවිය හැක. ඔවුන්ගේ හැකියාවන් ගෙන් උපරිම ප්‍රයෝජනය ලබාගැනීමෙන් කාර්යක්ෂමතාව වැඩිකර ගත හැක.

3. මූල්‍ය පිරිමැසුම්

බැංකුවලින් ප්‍රාග්ධනය ණයට ලබාගැනීම නිසා ඒ මත අනිවාර්යෙන් ගෙවිය යුතු පොලිය බොහෝ ආයතන වල විශාල පිරිවැයකි. කුඩා පරිමාණයේ ආයතනවලට සාපේක්ෂව මහා පරිමාණයේ ආයතනවලට අඩු පොලියට ණය ලබාගත හැකි නිසා මෙම පිරිමැසුම් ඇති වේ. විශාල ආයතනවලට වැඩි වත්කම් ප්‍රමාණයක් ඇති නිසා බැංකු මෙම ආයතන කෙරෙහි වැඩි විශ්වාසයක් තබා ගනී. විශාල ආයතන වලට කොටස් නිකුත් කිරීමෙන්ද ඉතා පහසුවෙන් ප්‍රාග්ධනය සොයා ගත හැක. තාක්ෂණික පිරිමැසුම් නිසා මහා පරිමාණ ආයතනයක වත්කම් / විකුණුම් අනුපාතයට පහළ අගයක් ගනී. එම නිසා මහා පරිමාණ ආයතන ගෙවිය යුතු පොලි ප්‍රමාණය එහි ආදායමට සාපේක්ෂව පහළ අගයක් ගනී.

4. අලෙවිකරණ පිරිමැසුම්

අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේදී මෙන්ම නිෂ්පාදන විකිණීමේදී අලෙවිකරණ පිරිමැසුම් ඇතිවේ. තොග වශයෙන් මිලට ගැනීමේදී හිමිවන වට්ටම් තුළින් අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය අඩුකර ගත හැක. ප්‍රචාරණ, අලෙවි ප්‍රවර්ධන හා බෙදාහැරීමේ ඒකක වියදම, විශාල ආයතනවලට කුඩා ආයතනවලට වඩා අඩු අගයක් ව්‍යාපාරයේ පරිමාව ගැන නොසලකා සියළුම ආයතන සඳහා අලෙවිකරණ වියදම සමාන වන හෙයිනි.

5. සමාජීය පිරිමැසුම්

සමාජීය පිරිමැසුම් දෙයාකාර වේ. ආයතනය සාමාජයෙන් කීර්තිනාමය ගොඩනගා ගැනීමේදී ගණුදෙනුකරුවන් ආයතනය කෙරෙහි ඇදී ඊම හා ඊ සේවක යෝජක කෙරෙහි පක්ෂග්‍රාහී බව වර්ධනය කරගැනීමෙන්ද සමාජීය පිරිමැසුම් ලබාගත හැක. කර්මාන්තයේ පරිමාව ප්‍රසාරණය වීමත් සමඟ එහි ආයතනවලට බාහිර පිරිමැසුම් ලබාගත හැක.

(ලකුණු 04)

3. අඛණ්ඩ ප්‍රවාහ නිෂ්පාදනය බාධාවකින් තොරව අමුද්‍රව්‍ය පෙරසැරියකට හෝ නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරන ප්‍රවාහ නිෂ්පාදන ක්‍රමයකි. පෙරසැරි කරන ලද වීශාල කොටස් ලෙස වියළීමට හෝ ගලායන ලෙසට බඳුන් වන, අඛණ්ඩව චලනය වන අමුද්‍රව්‍ය රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවකට හෝ යන්ත්‍රානුසාර හෝ උණුසුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලියකට බඳුන් වන නිසා අඛණ්ඩ පෙරසැරි හෝ ප්‍රවාහ නිෂ්පාදනය ලෙස මෙය හැඳින්වේ. අඛණ්ඩ පෙරසැරි නිෂ්පාදන ක්‍රමය, කාණ්ඩ සැකසුම් ක්‍රමයට වෙනස් වේ. වාර්ෂිකව හෝ අර්ධ වාර්ෂිකව මෙන් කලාතුරකින් නඩත්තු කටයුතු සඳහා වසා දැමුවත් සතියකට දින හතේම හා දිනකට පැය විසිහතරේම නිෂ්පාදනය කරගෙන යන නිසා මෙය අඛණ්ඩ වේ. සමහර රසායනික යන්ත්‍රෝපකරණ, වසාදැමීමකින් තොරව, වසරකට හෝ දෙකකට වඩා ක්‍රියාත්මක කළ හැක. වේගවත් උදුන් වසර හතරේ සිට දහය දක්වා අඛණ්ඩව ක්‍රියා කළ හැක. මාරුවෙන් මාරුවට යොදවන වැඩ මුර ක්‍රමයට / අඛණ්ඩ නිෂ්පාදනයෙහි සේවකයින් යොදවනු ලැබේ.

ආර්ථික මෙන්ම ප්‍රායෝගික හේතු නිසා පෙරසැරියන් (සැකසුම් කිරීම්) අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරයි. බොහෝ විට මෙවැනි නිෂ්පාදන කර්මාන්ත දැඩිලෙස ප්‍රාග්ධන මූලික කර්මාන්ත යටතට ගැනේ. යන්ත්‍රෝපකරණ ක්‍රියාකාරී කාලයේ ඇතිවන පාඩු පිළිබඳ, කළමනාකරණය වඩා අවධානය යොමුකරයි.

උදා : සබන් නිෂ්පාදනය, තිත්ත, රෙදි, කඩදාසි, ආහාර ආදී නිෂ්පාදන.

වාසි

- කාණ්ඩ නිෂ්පාදනයට වඩා අඛණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ වාසි රැසක් ඇතිවන්නේ නිෂ්පාදන පරිමාව, පිරිවැය, බලශක්තිය සහ නිෂ්පාදන තත්ත්වය සම්බන්ධයෙනි.
- ඉතා කෙටිකාලයක් තුළ මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනයක් කළ හැකිවන්නේ යන්ත්‍රෝපකරණ පද්ධතිය වසාදැමීම් වලට සහ නැවත පණගැන්වීම් සහ අත්‍යාවශ්‍ය පියවර නැති කිරීම හේතුවෙනි.
- යන්ත්‍ර භාවිතයෙන් සහ අනවශ්‍ය ශ්‍රමය භාවිතය අවම කිරීමෙන් ඒකක පිරිවැය අඩුකරගත හැකි මෙන්ම බලශක්ති ඉතිරිය ඇති කරගත හැක. පෙරසැරිය වෙනස්කම් වලට භාජනය කිරීමේ අවස්ථා ගණන අවම මට්ටමේ පවතින නිසා වඩා හොඳ තත්ව පාලනයක් පවත්වා ගත හැක. මෙහිදී මිනිසා අතින් වන වැරදි නිසා නිෂ්පාදනයට වන බලපෑම අවම වේ.
- දෙන ලද නිෂ්පාදන අවකාශය සහ කාලවකවානුව තුළ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය උපරිම කරගැනීමට ප්‍රවාහ නිෂ්පාදන ක්‍රමය උදව් වේ. දිනක පැය විසිහතර හා වසර පුරා බාධාවකින් තොරව මෙහිදී නිෂ්පාදනය සිදුකරයි. අසාමාන්‍ය ඇණහිටීම් අවස්ථා හැර, යන්ත්‍රෝපකරණ හැමවිටම නිෂ්පාදනයේ යොදවන අතර නිෂ්පාදන ප්‍රවාහයෙන් නිමැවුම දිගින් දිගටම ගලා එයි. වඩා අඩු කාලයක් තුළ වඩා වැඩි නිෂ්පාදනයක් ලබාගැනීමට හැකිවීම අඛණ්ඩ නිෂ්පාදන ක්‍රමයේ ප්‍රධාන වාසියකි. යන්ත්‍ර පද්ධතිය වසා දැමීම් හා නැවත පණගැන්වීම් වලින් වන කාලය නාස්තිවීම් මෙම ක්‍රමයෙන් මහ හරවා එම කාලයද නිෂ්පාදනය සඳහා යොදවාගත හැකි වීමද මෙම ක්‍රමයෙන් සිදුකරයි.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

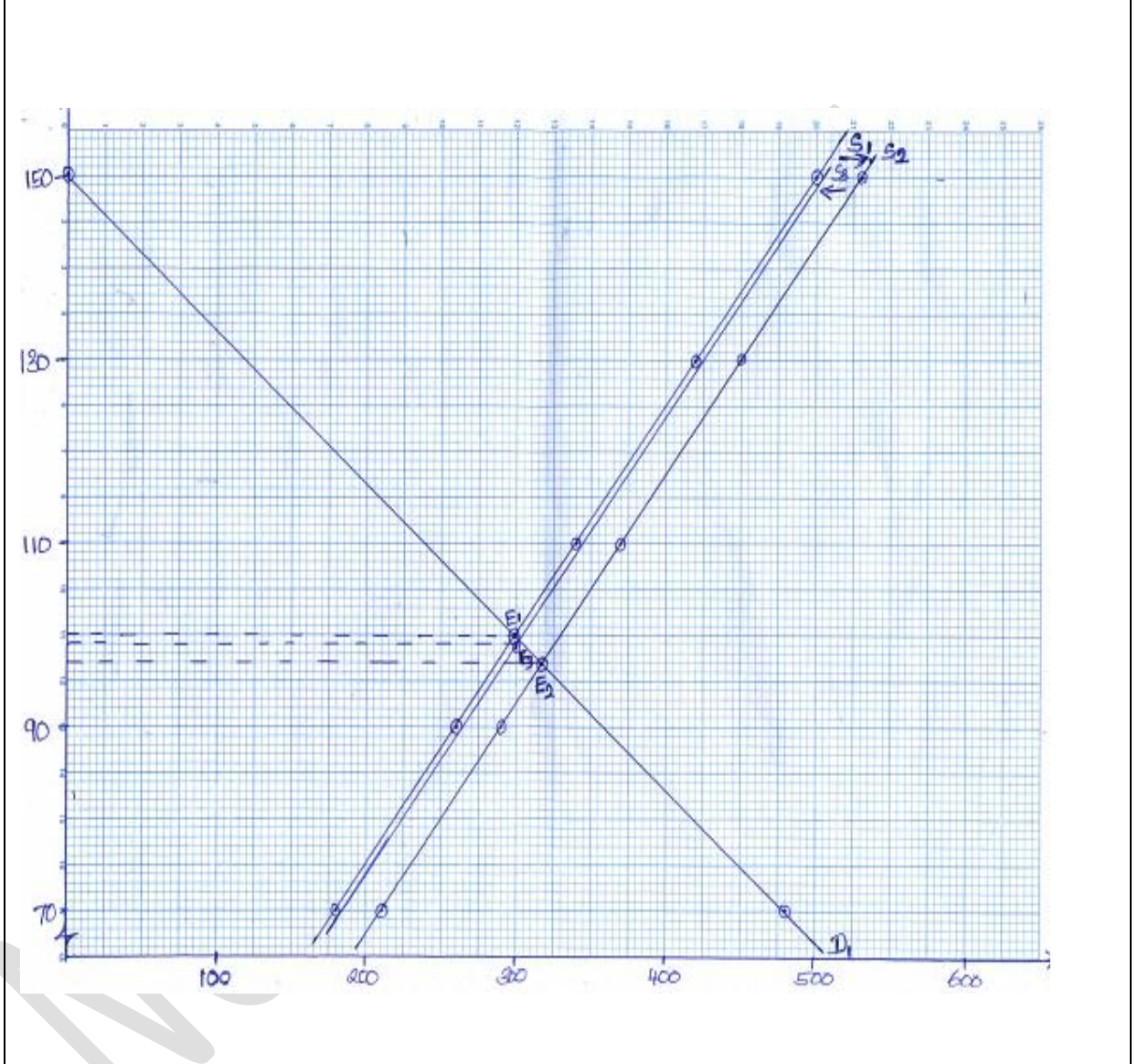
ඉගෙනුම් වලය : 5.4

1. සමූහ අරමුණු ඉටුකරගැනීම සඳහා තම සේවයන් සිය කැමැත්තෙන් මහන්සියෙන් වැඩකිරීමට පෙළඹවීමේ ක්‍රියාව නායකත්ව සඳහා වන එක් නිර්වචනයකි. (Terry). මේ අනුව සඵලවත් නායකයකු විමට නම්, යමකු තුළ ශ්‍රේෂ්ඨ නායකයකු තුළ තිබිය යුතු ගුණාංග, දක්ෂතා හා ගතිලක්ෂණ සතුවිය යුතුය. එමගින් නියමකරගත් සමූහ අරමුණු ඉටුකරගැනීමට මිනිසුන් පෙළඹවිය හැක. එවැනි ලක්ෂණ අතරින් (a) නිර්මාණශීලී මෙහෙයවීම සහ හැකියාව (b) වෙනස්වීම් වලට ඇති නඹුරුතාව (c) අන්තර් පුද්ගල බලපෑම් (d) සාමූහික අරමුණු සඳහා ස්වයං කැපවීම ලබාගැනීම කිපයකි.
2. නව ලේකම්වරයා විසින් වහාම හඳුනාගතයුතු අභියෝගාත්මක තත්ත්වය නම් තනතුරට සුදුසු පුද්ගලයකු දෙන ලද සතිදෙකක කාලය තුළ හඳුනාගැනීමයි. කිරීමට ඇති කර්තව්‍ය සැලකීමේදී නියම කර ඇති කාලය කෙටිකාලයක් ලෙස පෙනී යයි. යෝජිත සෞඛ්‍ය වැඩසටහන රජයට ලබාගත හැක්කේ නියම කරන ලද කර්තව්‍ය නියම කරන ලද කාලපරිච්ඡේදය තුළ නිම කිරීමෙනි. එමෙන්ම සෞඛ්‍ය වැඩ සටහනේ සාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ රාජකාරියට නිවැරදි පුද්ගලයකු තෝරාගැනීමෙන් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙනි. එම නිසා මෙම තත්ත්වය කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායී ලෙස හැසිරීමට නව සෞඛ්‍ය ලේකම් විසින් විසඳා ගතයුතු ප්‍රධාන ගැටළුවකි.
3. වඩා පුළුල් ලෙස බලන විට වැඩ සටහන් කළමනාකරුගෙන් බලාපොරොත්තු වන නායකත්ව කුසලතා වලට පහත දේ ඇතුළත් වේ. (a) යෝජිත සෞඛ්‍ය වැඩසටහන සඳහා ශක්තිය සහ නිර්මාණාත්මක අධ්‍යක්ෂණය (b) මූලපිරීමේ බලය (c) ඉදිරිය දැකීමේ හැකියාව (d) විෂය මූලිකත්වය හෝ අරමුණුගත බව (e) විනිශ්චය කිරීම් හැකියාව (f) අන්තර්පුද්ගල නිපුණතාව (g) ව්‍යවසායකත්ව නිපුණතා (h) තිරණගැනීමේ හා ප්‍රශ්න විසඳීමේ නිපුණතාව.

පිළිතුර 06

ඉගෙනුම් වලය : 3.5 / 3.6 / 3.7

1.

ප්‍රස්ථාර කඩදාසියක, අර්තාපල් සඳහා මූලිකම පැවති වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් (D1) හා සැපයුම් වක්‍ර (S1) ඇද සමතුලිත මිල රු. 100/- ලෙසද සමතුලිත ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 300,000 ලෙස හඳුනාගත යුතුය.

(ලකුණු 05)

2. පාරිභෝගික අතිරික්තය
ඉල්ලුම් වක්‍රය, මිල අක්ෂය සමඟ ගැටෙන ලක්ෂ්‍යය රු. 150 වේ.

$$\begin{aligned} \text{ie ; } Q_d &= 900 + (-6) p \\ 6 p &= 900 - Q(d) \\ P &= 150 - \frac{1}{6} Q_d \end{aligned}$$

$Q_d = 900 + (-6) p$ ඉල්ලුම් ශ්‍රිතය යටතේ ඇදී ඉල්ලුම් වක්‍රය යටතේ පළමු අල 1Kg මිලදී ගැනීම සඳහා පාරිභෝගිකයා විසින් ගෙවීමට කැමති උපරිම මිල රු. 150 කි.

එම නිසා පාරිභෝගික අතිරික්තය, සමතුලිත ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 300,000 වන විට,

$$= \left[\frac{(150 - 100) \times (300,000)}{2} \right] = \text{රු. } 7,500,000 \quad (\text{ලකුණු } 02)$$

3.

කි.ග්‍රෑම් 1 ක මිල (රු.)	මුලින් පැවති මුළු සැපයුම් (මෙ.ටොන් '000)	නව මුළු සැපයුම (මෙ.ටොන් '000)
70	180	210
90	260	290
110	340	370
130	420	450
150	500	530

නව සැපයුම් වක්‍රය ඉහත ප්‍රස්ථාරයේ S_2 ලෙස ඇඳ ඇත.

(ලකුණු 05)

$$\begin{aligned} 4. \text{ නව සැපයුම් ශ්‍රිතය } Q(S_2) &= -70 + 4P \\ \text{නව සමතුලිත මිල } Q(S_2) &= Q_d \\ -70 + 4P &= 900 + (-6)P \\ &= \text{රු. } 97 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{සමතුලිත මිලේ ඇස්තමේන්තු කල අඩුවීම} &= \text{රු. } 100 - 97 \\ &= \text{රු. } 3 \end{aligned}$$

(ලකුණු 03)

$$\begin{aligned} 5. \text{ තිරු බදු වැඩිකිරීමෙන් පසුව නව සමතුලිත මිල} &= \text{රු. } 100 - \text{රු. } 1 \\ &= \text{රු. } 99 \end{aligned}$$

$$\text{කි.ග්‍රෑම් 1 ක් සඳහා පැනවූ තිරු බද්දේ ප්‍රමාණය} = \text{රු. } 99 - \text{රු. } 97 = \text{රු. } 2$$

(ලකුණු 02)

6. සිද්ධියේ පැහැදිලි කෙරෙන වෙළඳපොල ව්‍යුහය පූර්ණ තරඟකාරී වෙළඳපොලයි. එහි ලක්ෂණ පහත පරිදි වේ.

1. සියළුම ආයතන සමාන නිෂ්පාදිත විකුණති.
2. සියළුම ආයතන මිල ලබාගන්නන් වේ. එනම් තනිව වෙළඳපොල මිල කෙරෙහි බලපෑමක් සිදුකළ නොහැක.
3. ඕනෑම ආයතනයකට හිමි වන්නේ වෙළඳපොලෙන් ඉතා සුළු කොටසකි.
4. විකුණන භාණ්ඩ සහ ඒවායේ මිලගණන් පිළිබඳ පූර්ණ තොරතුරු භාණ්ඩ මිලට ගන්නන් සතුවේ.
5. ආයතනයක් සතුව වෙළඳපොලට නිදහස් පිරිසුමක් මෙන්ම ඉවත්වීම සඳහාද නිදහසක් පවතී.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

නිවේදනය

මෙහි ලබාදුන් පිළිතුරු ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය මගින් (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පමණක් ලබාදෙන ලද අතර, එම පිළිතුරු ඔබ විසින් එය “එසේම” යන පදනම මත පිළිගත යුතු වේ.

එම පිළිතුරු “ආදර්ශ පිළිතුරු” ලෙස අදහස් නොකරන නමුත් ඒවා බොහෝදුරට suggested solution ලෙස දැක්වේ.

පිළිතුරු වලින් ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් ඉටුකෙරේ. ඒවා නම්,

01. විභාග ප්‍රශ්නයකට යෝජිත විසඳුමක් සඳහා සවිස්තරාත්මක නිදසුනක් (උදාහරණයක්) සැපයීම සහ,
02. ශිෂ්‍යයන්ට විෂය පිළිබඳව තොරතුරු පර්යේෂණය කිරීම සඳහා අත්වැලක් සැපයීම සහ විෂය පිළිබඳව ඔවුන්ගේ අවබෝධය සහ අගය වර්ධනය කිරීම.

මෙම යෝජිත විසඳුම් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) කිසිදු ප්‍රතිඥාභාරයක් ලබා නොදෙන නිසා ඒ සම්බන්ධව කිසිදු අගතියකට පත්වීමක් පිළිබඳව මැසිවිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ඉදිරිපත් කිරීමට ඔබ හට හේතුවක් නොමැත. ඒ කෙසේ වෙතත් ඔබ විසින් යම් නඩුකරයක්, වන්දි ඉල්ලීමක්, පෙත්සමක්, තර්ජනය කිරීමක් හෝ බලවත් ඉල්ලීමක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ගොනුකරනු ලැබ එයින් සැලකිය යුතු අන්දමේ ජයග්‍රහණයක් ලබා නොගතහොත් ඔබ විසින් එම නඩුකරයට අදාළ සම්පූර්ණ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතු වේ. එනමින්ම මෙම අයිතිවාසිකම හෝ මෙහි විස්තර කෙරෙන හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතීන් යටතේ හිමි වෙනත් අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කරවා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) නෛතික ක්‍රියාමාර්ගයකට යොමුවීමට සිදුවුවහොත්, ඊට අදාළ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම්ද ඔබ විසින් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතුවේ.

² 2013 ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) මගිනි.
සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මෙම ලේඛණයේ කිසිම සටහනක් ප්‍රතිඋත්පාදනය කිරීම, කුමන හෝ ආකාරයකින් හෝ ක්‍රමයකින් එනම්, ඉලෙක්ට්‍රොනික, යාන්ත්‍රික, ඡායා පිටපත් කිරීම, වාර්තාගත කිරීම හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව සිදු නොකළ යුතුය.